

New Delhi**Tibetaner i Indien**

Enligt uppskattningar finns det mellan 100 000 och 130 000 tibetaner i Indien. Exilregeringen och parlamentet i McLeodganj (Dharamshala) i delstaten Himachal Pradesh i norra Indien utgör Tibets politiska ledning. Tibetaner i Indien anses ofta som en framgångsrik flyktinggrupp men vissa svårigheter med att bibehålla den tibetanska identiteten förekommer. Indien har generellt sett varit generöst i sitt mottagande men reglerna har varierat under åren. Exiltibetaner i Indien har begränsade rättigheter då de inte lagligt erkänns som flyktingar och behandlingen av dem täcks därför inte upp av något tydligt regelverk.

Tibetanska flyktingar i Indien

Sedan den kinesiska ockupationen av Tibet har många tibetaner sökt skydd i Indien. Den fjortonde Dalai Laman bestämde sig i samband med nedslaget av det tibetanska upproret i Lhasa 1959 för att gå i exil i Indien och omkring 80 000 av hans anhängare följde efter. Indiens dåvarande premiärminister Jawaharlal Nehru tog emot Dalai Lama som en ärad gäst och såg till att mark blev tillgängligt för tibetanska bosättningar. Flyktingströmmen till Indien har sedan dess fortsatt och uppemot 2000 nya tibetanska flyktingar beräknas komma till Indien varje år. Det finns 35 tibetanska bosättningar i Indien varav McLeodganj, utanför staden Dharamshala, är den största. Både Dalai Lama och exilregeringen har sina säten i McLeodganj. (Dharamshala)

Tibetaner i Indien anses ofta vara en av de mest framgångsrika flyktinggrupperna i världen. De har lyckats återbygga tibetanska samhällen i en ny miljö, och trots vissa begränsningar från de indiska

myndigheterna lyckas de flesta exiltibetaner försörja sig genom jordbruk, företagande eller lönearbete. Trots deras relativa framgång står tibetanska flyktingar i bosättningarna inför flera utmaningar. Ungdomsarbetslösheten i många bosättningar är uppemot 75 % och ett ökande antal unga utbildade tibetaner väljer att lämna bosättningarna för jobb i andra delar av Indien eller utomlands. Den nuvarande Dalai Lamas stigande ålder ses som ett annat stort problem för exiltibetaner. Även om han inte längre officiellt anses som Tibets politiske ledare har han varit drivande i att bygga meningsfulla institutioner för tibetaner i exil samt i att policyskapandet gentemot den kinesiska regeringen. Många tror att en ledarskapskris kommer att uppstå i det tibetanska samhället efter hans bortgång och oro för hur den tibetanska kulturen ska kunna hållas levande är vittspridd.

Tibetanska institutioner i Indien

Det officiella namnet på exilregeringen är Centrala Tibetanska Administrationen (CTA). CTAs organisation består av en dömande, en lagstiftande och en verkställande församling. Den verkställande församlingen består av 7 departement och leds av den så kallade Kalon Tripa, ofta översatt till premiärminister. Den nuvarande ledaren är juristen Lobsang Sangay som genom demokratiska val valdes till Kalon Tripa i april 2011. Exilregeringen fokuserar i första hand på att skydda och bevara den tibetanska kulturen och språket samt att rehabilitera tibetanska flyktingar och främja nationalism bland dem. CTA är inte erkänt som en officiell självständig regering av något land men många länder ger dem ändå finansiella bidrag för deras välfärdsarbete bland tibetanska flyktingar i Indien. CTA påstår sig heller inte ha några ambitioner att leda ett självständigt Tibet utan hävdar att de ska upplösas dagen då Tibet uppnår självständigheten de kämpar för.

Dharamshala är också sätet för Tibets andlige ledare Dalai Lama och många buddistiska kloster har upprättats av tibetanska flyktingar i staden. I Indien finns även totalt 71 skolor som undervisar på tibetanska och lär ut traditionella tibetanska traditioner. Utöver dessa skolor finns även 7 "tibetanska barnbyar" i norra Indien där över 15,000 tibetanska barn bor och studerar. Två av dessa är lokaliserade i

Dharamsala. CTA driver också ett antal medicinska institutioner, kulturcentrum och välfärdsprojekt riktade mot tibetanska flyktingar.

Laglig status

Indien är inte en part till FNs flyktingkonvention eller dess protokoll som definierar flyktingar under internationell lag, och det finns inte heller någon nationell flyktinglag i Indien. Tibetaner i Indien erkänns därför inte lagligt som flyktingar och behandlingen av dem täcks därför inte av något specifikt lagligt ramverk. Trots bristen på tydliga lagar har Indien under åren på det stora hela varit generösa i sitt mottagande av tibetanska flyktingar och de flesta som kunnat bevisa tibetanskt ursprung har välkomnats. På grund av avsaknaden av lagligt ramverk går tibetaner i Indien under beteckningen "utlänningar", något som innebär att de har ytterst begränsade juridiska rättigheter. Denna beteckning begränsar bland annat tibetaners arbetsmöjligheter, möjlighet att resa fritt inom Indien samt förbjuder dem från att äga mark. Tibetaner i Indien tillåts inte heller utföra några publika politiska protester mot Kina, något Indien ofta får kritik för då detta tydligt bryter mot FNs mänskliga rättigheter gällande rätt till politisk yttrandefrihet.

Alla tibetaner över 16 år som residerar i Indien är skyldiga att ha ett Registreringscertifikat (RC). Dessa utfärdas av TRRC (Tibetan Refugee Reception Center) på plats i New Delhi eller Dharamshala och krävs för att kunna ta anställning eller hyra bostad i Indien. Dessa RCs måste förnyas antingen var sjätte månad eller årligen beroende på var i landet de är utfärdade. Undantagna är tibetaner som är födda i Indien samt tibetaner som har bott i Indien i mer än 20 år, dessa måste endast förnya sin registrering vart femte år. Proceduren för att förvärva ett RC har varierat under åren och har ofta påverkats av Indiens relation till Kina. CTA hävdar att indiska myndigheter sen år 2000 har blivit hårdare mot tibetaner som inte har giltiga RCs, något som ses som en konsekvens av försök till förbättrade relationer med Kina. Tibetaner som vill resa internationellt måste dessutom ansöka om ett så kallat Identitets Certifikat (IC). CTA beskriver ansökningsproceduren för dessa som högst krånglig.

Enligt indisk lag har alla som är födda i Indien mellan 1950 och 1987, alternativt har bott i Indien i mer än 12 år, rätt att ansöka om indiskt medborgarskap. För tibetaner gäller emellertid också att de måste ha ett brev från CTA som godkänner deras ansökan om medborgarskap. Då CTA verkar för att behålla den tibetanska identiteten uppmuntrar de sällan tibetaner att ansöka om indiskt medborgarskap. På senaste tiden har dock ett fåtal röster inom CTA höjts som anser att tibetaner bör försöka förvärva medborgarskap och kämpa för Tibets sak genom den indiska opinionen istället.

Resehandlingar

Tibetaner som vill resa internationellt måste ansöka om ett Identitets Certifikat (IC). Detta IC fungerar som ett slags pass och är giltigt i 10 år. ICs utfärdas av det regionala passkontoret i Delhi (RPO Delhi), men tibetanska flyktingar ansöker om dessa genom *the Bureau of His Holiness the Dalai Lama* (HHDL) i New Delhi. För att en ansökan ska vara komplett behöver tibetaner också ett rekommendationsbrev från HHDL. HHDL har nyligen även infört möjligheten att ansöka online, det utskrivna formuläret tillsammans med alla stödjande dokument måste då vara HHDL tillhanda inom en månad från ansökningsdatumet. ICs till tibetanska flyktingar behöver även gå genom indiska utrikesdepartementet då ett godkännande därifrån behövs.

Förutom ett IC behöver tibetanska resenärer som har för avsikt att återvända till Indien också en så kallad *No Objection to Return to India* (NORI)-stämpel. Dessa utfärdas av regionala registreringskontor för utlänningar (FRROs) på delstatsnivå. Denna stämpel ska finnas på resandes IC vid tidpunkten för utresan. Tibetaner som planerar att stanna utomlands längre än 2 veckor behöver utöver denna stämpel även ett återresetillstånd (s.k. return visa). Detta tillstånd gäller oftast för 90 dagar. Kopia av dessa två stämplat visas på sedan 5 och 6.

2014-0

पहचान प्रमाण-पत्र	IDENTITY CERTIFICATE
<p><u>NOT A VISA</u></p> <p>No objection to return to India provided A visa is obtained within Ten Years of date here of Permitted to stay upto one year from the date of return to India.</p>	
	<p><i>Bsmg</i> बृज मोहन सिंह BRIJ MOHAN SINGH अधीक्षक/Superintendent क्षेत्रीय पासपोर्ट कार्यालय Regional Passport Office दिल्ली/Delhi</p>
<p>2 इस पहचान प्रमाण-पत्र में 36 पृष्ठ हैं।/This Identity Certificate contains 36 pages.</p>	

2014-0

पहुँचान प्रमाण-पत्र	IDENTITY CERTIFICATE
RETURN VISA	
No. 4245 / 14 / T16 / D / Shale	
valid for 90 days from the date of Departure from India provided VISA/R.P is valid. 90 days	
Good for one journey to India if passport remains valid.	
Period of stay in India on return till 90 days from the date of R.C/R.P remains valid Departure from India	
महामहोदय / Foreigners Registration Officer Charamshala, H.P.	
23/7/2014	

वीज़ा / VISA 5

Källor:

Switzerland: Federal Office for Migration, *The Tibetan Community in India*, 30 June 2013, available at:

<http://www.refworld.org/docid/533a80ea4.html> [accessed 13 May 2014]

Central Tibetan Administration website, available at:

<http://tibet.net/> [accessed 13 May 2014]

Cultural Survival, *Tibetans in India – A New Generation in Exile*, 2014.
Available at:

<http://www.culturalsurvival.org/ourpublications/csq/article/tibetans-india-a-new-generation-in-exile> [accessed 13 May 2014]

<http://tibetbureau.in/identity-certificate-ic-information/>

Fact finding mission till Dharamshala som genomfördes av en EU-grupp och där vi träffade olika företrädare för de tibetanska myndigheterna.